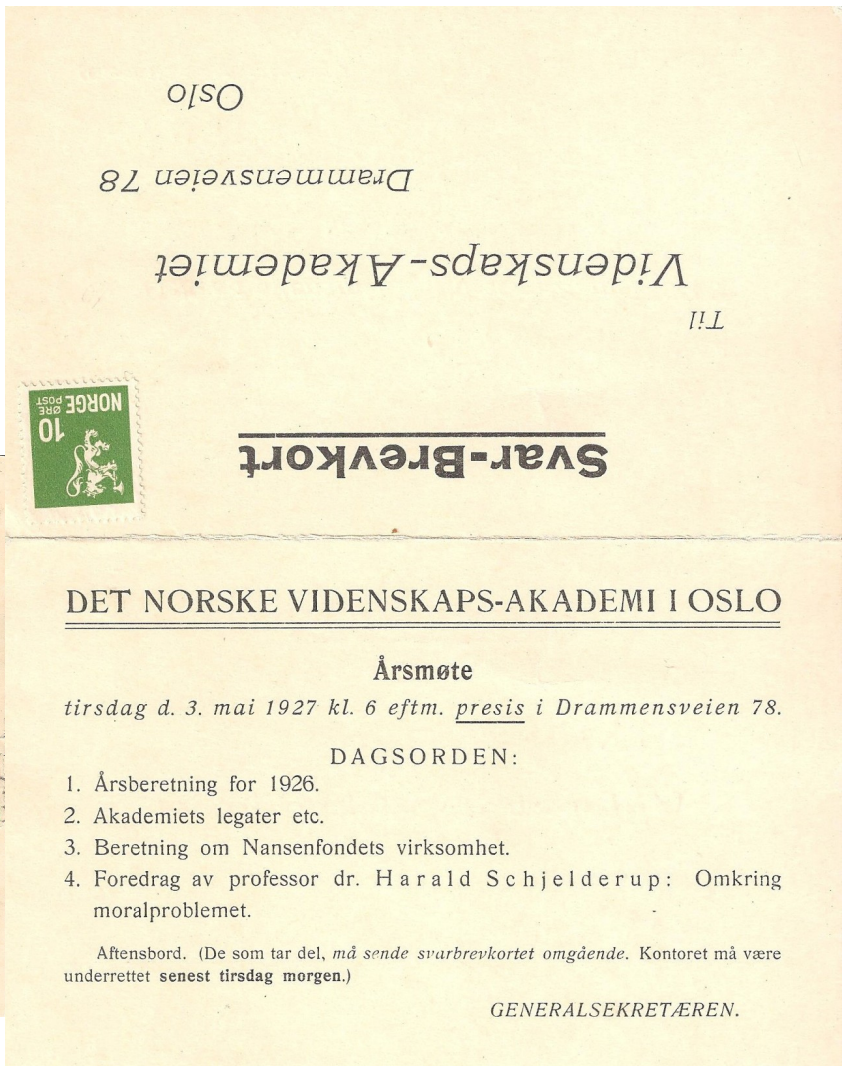

SVAR UTBEDES

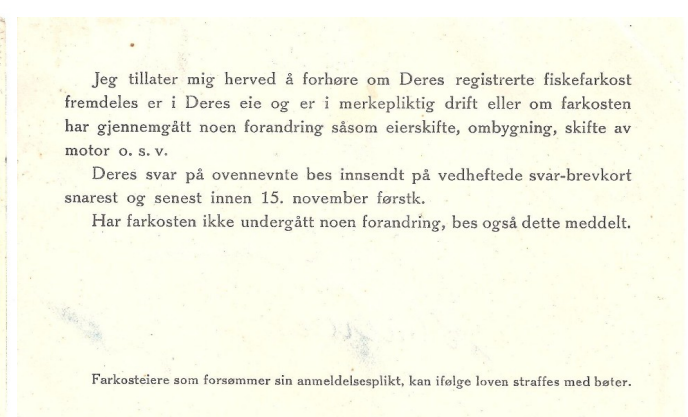
av
Tore Haga

De fleste samlere er vel mer eller mindre godt kjent med de dobbelte helpostbrevkortene, altså brevkort med betalt svar, som Posten solgte til brukere som ønsket å henvende seg til andre og å be om svar, uten at svareren trengte å betale porto. Det fantes jo også kort/svarkort som ikke er helpost og som derfor måtte frankeres, normalt også for svaret. I denne artikkelen skal jeg vise fire eksempler fra min samling. Det var ulike brukere som lot tilvirke denslags kort, slik som næringsliv, organisasjoner og – i hvert fall ved minst én anledning – politiet. Nevnte ene anledning er omtalt i min artikkel "*Politipresidenten spør om bil*", på denne nettsiden i 2021.

Vi kan først se på et kort fra/til Det norske Videnskaps-Akademi i 1927. Mottakeren var nok ikke interessert i å delta på aftensmåltidet, siden svarkortet ikke er benyttet. Videnskaps-Akademiet er en frittstående medlemsforening innen vitenskapelige disipliner. Medlemmer *velges* inn, altså omtrent som det hittil har vært i Norsk Post-historisk Selskap.

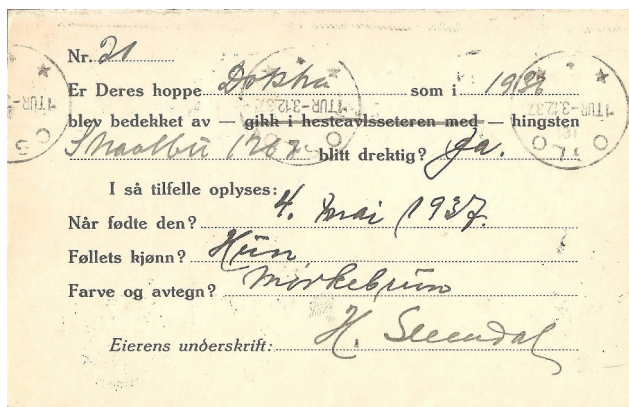

Neste kort er tilvirket for bruk for Merkelovens tilsynsmenn rundt om i landet. Det tilsynet det var snakk om, gjaldt etterlevelsen av Merkelovens regler, særlig om merkeplikt for fiskebåter. Her er

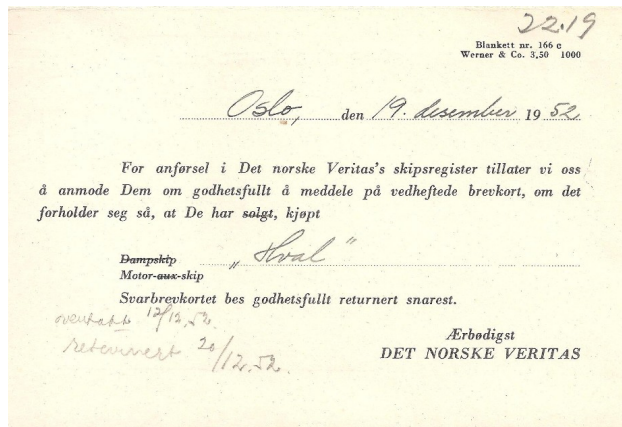
førstekortet ikke et brevkort, men en trykksak, postgått i 1937. Som vi ser på baksiden, vises det til et vedheftet svar-brevkort, som jeg dessverre ikke har. Jeg legger til grunn at svaret var frankert som brevkort, d.v.s. med et 15 øres tjenestemerke.

Jeg har ett til fra 1937, og her har jeg svarkortet, men mangler førstekortet. Vi er fortsatt i primærnæringene, nå i landbruket. Departementet hadde åpenbart fylt ut innledende deler av svarkortet, slik at også førstekortet må ha vært frankert som brevkort.

Det later til at hesteavl var og fortsatt er så viktig at Landbruksdepartementet er tillagt myndighet på dette feltet. Så vidt jeg forstår, er det i dag Mattilsynet som har fått delegert myndighet til bl.a. å føre tilsyn med etterlevelsen av forskriftene. Hvordan slikt tilsyn føres i dag? I hvert fall ikke ved bruk av trykt skjema på svarkort. Dette kortet begrenser seg for så vidt til en ren innhenting av opplysninger. Slik innhenting finnes også på et helpost-svarkort jeg har fra 1916, der mottakeren er Søndre Østerdalens Hesteavlsforening. Det var kanskje ordnet annerledes den gang.

Så skal vi se på et kort fra Det norske Veritas, sendt 19.12.1952. Dette har forøvrig en viss tilknytning til min nåværende hjemkommune, siden det er stilet til A/S Nesodden-Bundefjord DS, riktignok med adresse i Oslo. Her står det for ordens skyld "med betalt svar" på forsiden. Igjen mangler jeg svarkortet.

Det aktuelle rederiet var en fusjon av to tidligere rederier fra henholdsvis 1874 og 1892. Det stemmer at rederiet kjøpte M/S "Hval" i desember 1952, og det er notert på kortet at overtakelse skjedde 12/12-52. Båten ble i mai 1953 omdøpt til "Vika". Den ble solgt igjen i 1960.

Rederiet drev fortsatt noen ruter i Oslofjorden, bl.a. mellom Nesoddtangen og Aker brygge, men ingen i Bunnefjorden, da jeg i 2003 flyttet til Nesodden kommune. Rederiet er nå historie, ettersom driften er overtatt av Norled, registrert i Stavanger.

Kilder:

- dnva.no
- lokalhistoriewiki.no om Merkelovens tilsynsmann.
- www.nhest.no/organisering-av-hesteaflen.484683.no.html
- Oslo Byleksikon om Nesoddbåtene.
- www.skipet.no
- egen samling.